

Nytt fra departementet

Tore Leite, Silje Flage Dragsund, Ingvild Ytterdal

Nettverksamling 15. – 16.11.2022, Scandic Fornebu

Vardar

FREDAG 11. nove

SKAPER DE
**Storm
rundt
bypak**

Bypakka di
igjen. Hilde
dersen fra
er uenighe
hardt polit
gå ut mot

Vi m

2022-11-

Leser

skape

I Kr

rei

K

N

- Ambisjonen er å levere en ny, samordnet planpolitikk for hele landet i løpet av første halvår 2023, sier kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik. (Foto: Byggmesteren)

Kommunalministeren ser at det haster med å løse opp i knutepunktene

– Vi må legge bedre til rette for at de som ønsker å flytte til – og bli værende – i mindre samfunn skal få gode muligheter til det, fastslår kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik (Sp)

Sinn

630 mil-
fylkets

øres til

veløn-

ten

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

Prosjekt og tiltak

1. Reduserte billettpris

2. Trafikksikker skoleve

3. Økt driftstilskot k

4. Dramsvegen (Sykkel

5. Stakkevollvegen/Sk

6. Ny sentrumstermina

7. Nytt bussknutepunk

8. Redusere flaskehals

9. Strandvegen (Betre

10. Strandvegen (Sykk

Ladeinfrastruktur E

11. Betre haldeplassar

12. Mlgjenge for gåand

13. Utviding bybussom

14. Fortau

15. Bussløysing Kvaløy

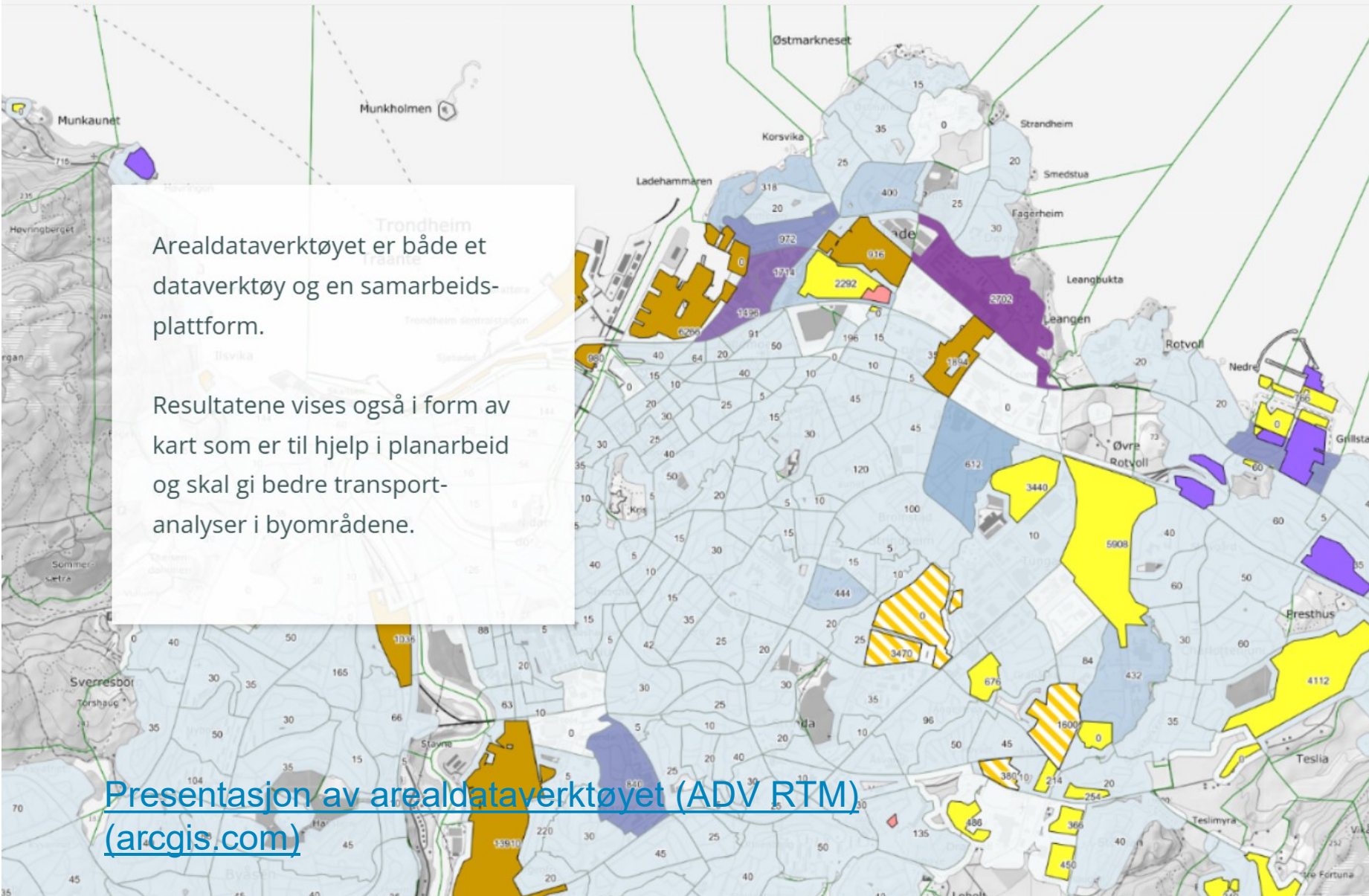

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Arealdataverktøyet

Arealdataverktøyet er både et dataverktøy og en samarbeidsplattform.

Resultatene vises også i form av kart som er til hjelp i planarbeid og skal gi bedre transportanalyser i byområdene.

[Presentasjon av arealdataverktøyet \(ADV RTM\) \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Referansebane

Her ser du gjeldende bane. Klikk videre for å administrere eller editere data.

- Importer bakgrunnsdata 7/8 >
- Legg inn data for basisår 4/4 v
- Legg inn data for analysesår 4/4 v
- Sammenstill data fra kommunene 4/4 >
- Kjør beregninger i RTM 1/3 v
- Vurder og publiser resultater 1/1 >

Resultater

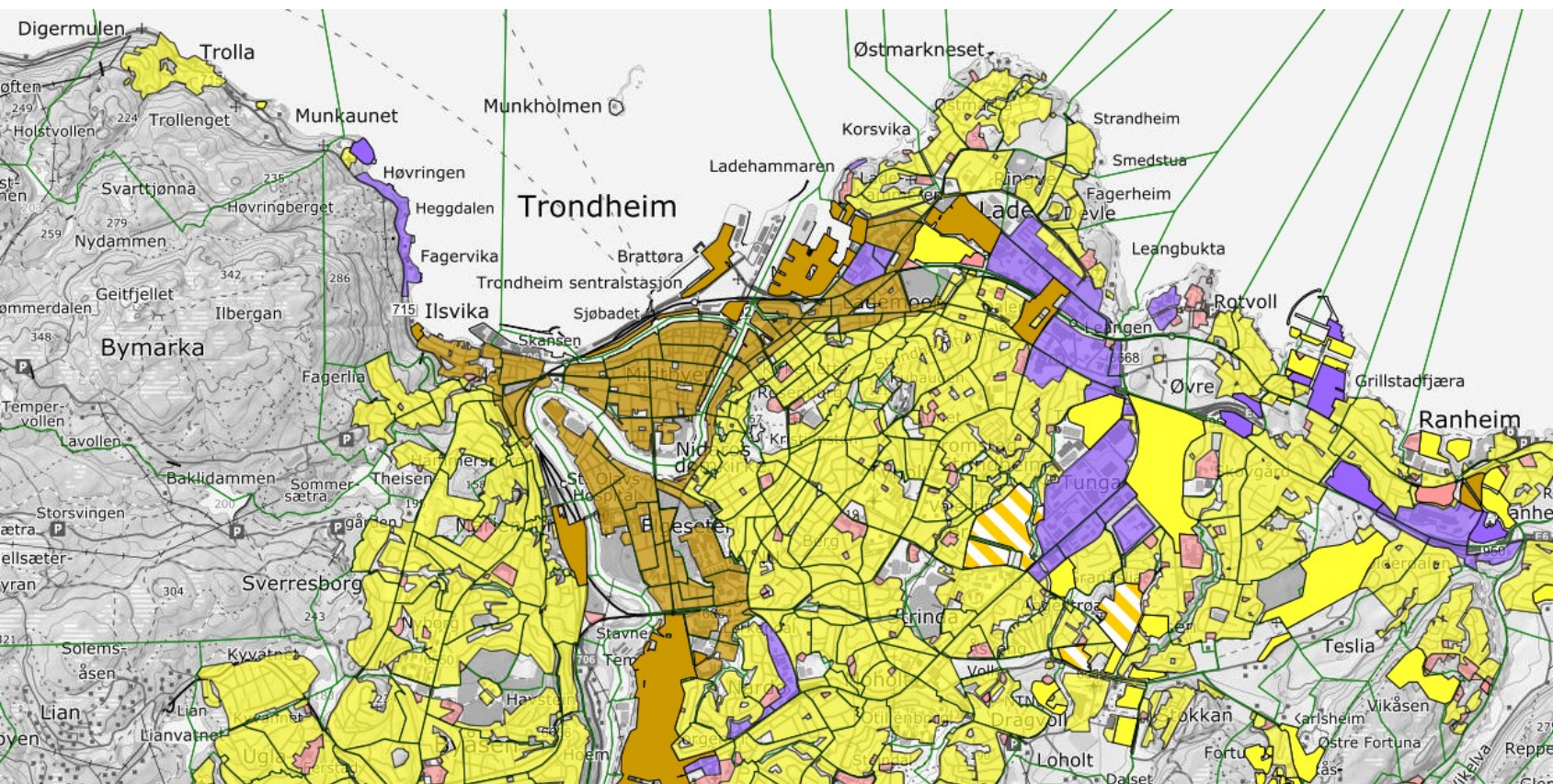
Her vil du kunne se resultater relatert til din nåværende referansebane.

- Vis dashboard
- Vis temalag

Hvor mange bosatte, ansatte og besøk gir kommuneplanens arealdel rom for?

- Ansatte
- Besøk
- Elever/studenter
- Parkering
- Kapasitet for utbygging
  - Eksisterende utbyggingsområder
  - Kapasitet i formålsflater i arealplan
  - Maks. antall nye bosatte
  - Kapasitet for fortetting (bosatte)
  - Kapasitet for fortetting i prosent (bosatte)
  - Maks antall nye ansatte
  - Kapasitet for fortetting (ansatte)
  - Kapasitet for fortetting i prosent (ansatte)
  - Maks antall nye besøk

Kommunal- og distriktsdepartementet

Statens vegvesen

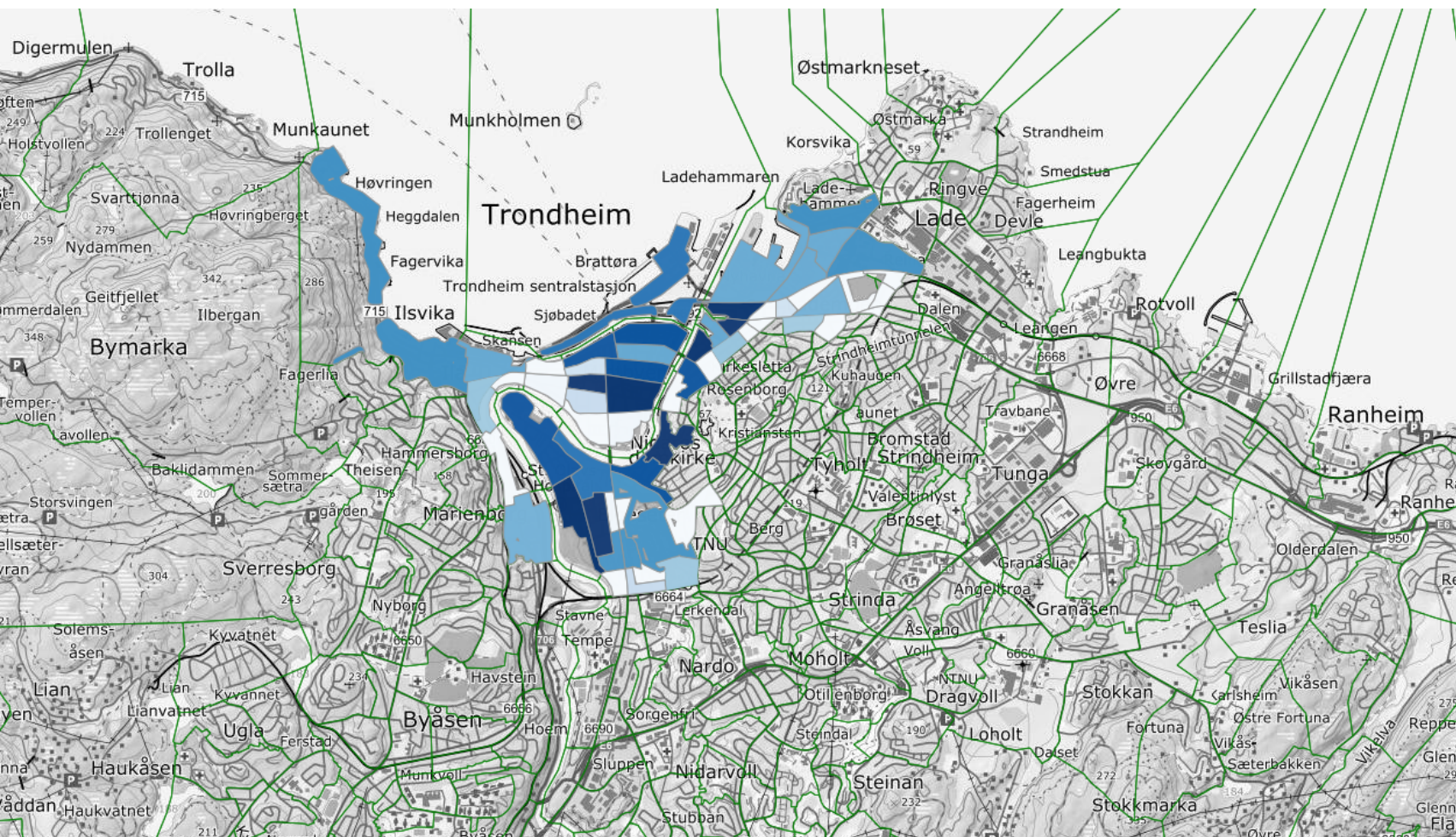

Jernbandedirektoratet

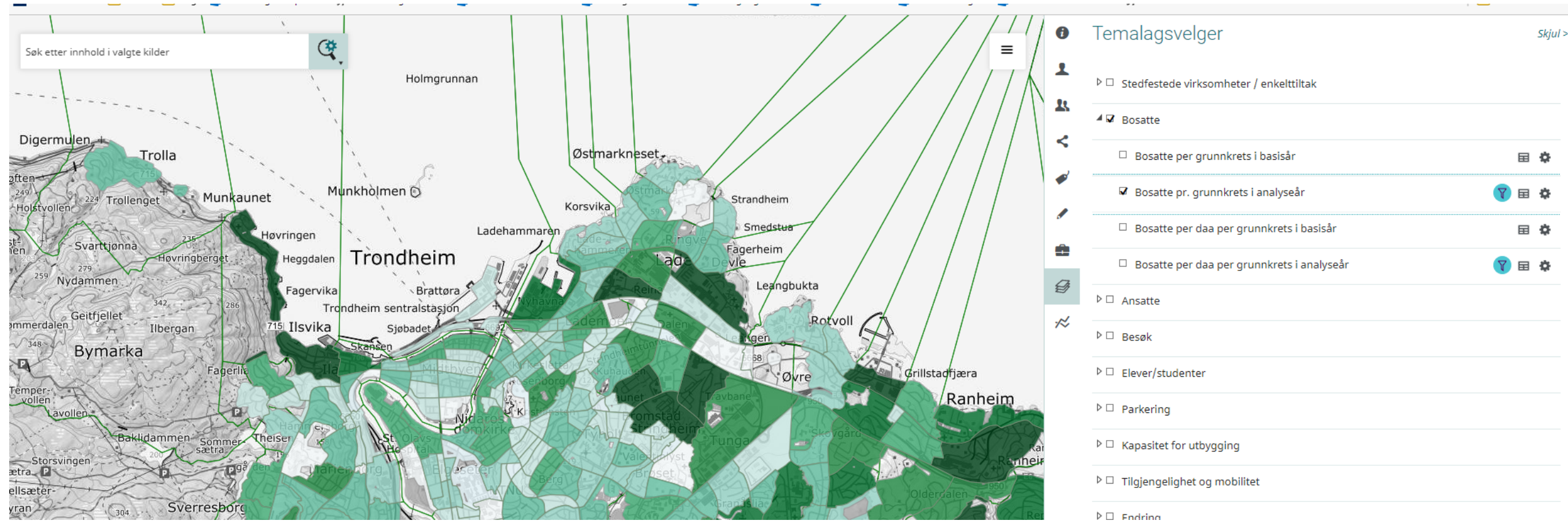
Bedre data om parkering til regional transportmodell

- Antall Plasser
  - Antall parkeringsplasser i basisår
  - Antall parkeringsplasser i analyseår
  - Antall korttidsparkeringsplasser i basisår
  - Antall korttidsparkeringsplasser i analyseår
- Gjennomsnittlig pris
  - Gjennomsnittlig pris heldag basisår
  - Gjennomsnittlig pris heldag analyseår
  - Gjennomsnittlig pris korttid basisår
  - Gjennomsnittlig pris korttid analyseår
- Hvor lett det er å finne plass
  - Parkeringstilgang heldag basisår
  - Parkeringstilgang heldag analyseår
  - Parkeringstilgang korttid basisår
  - Parkeringstilgang korttid analyseår
- Samlet parkeringsmotstand

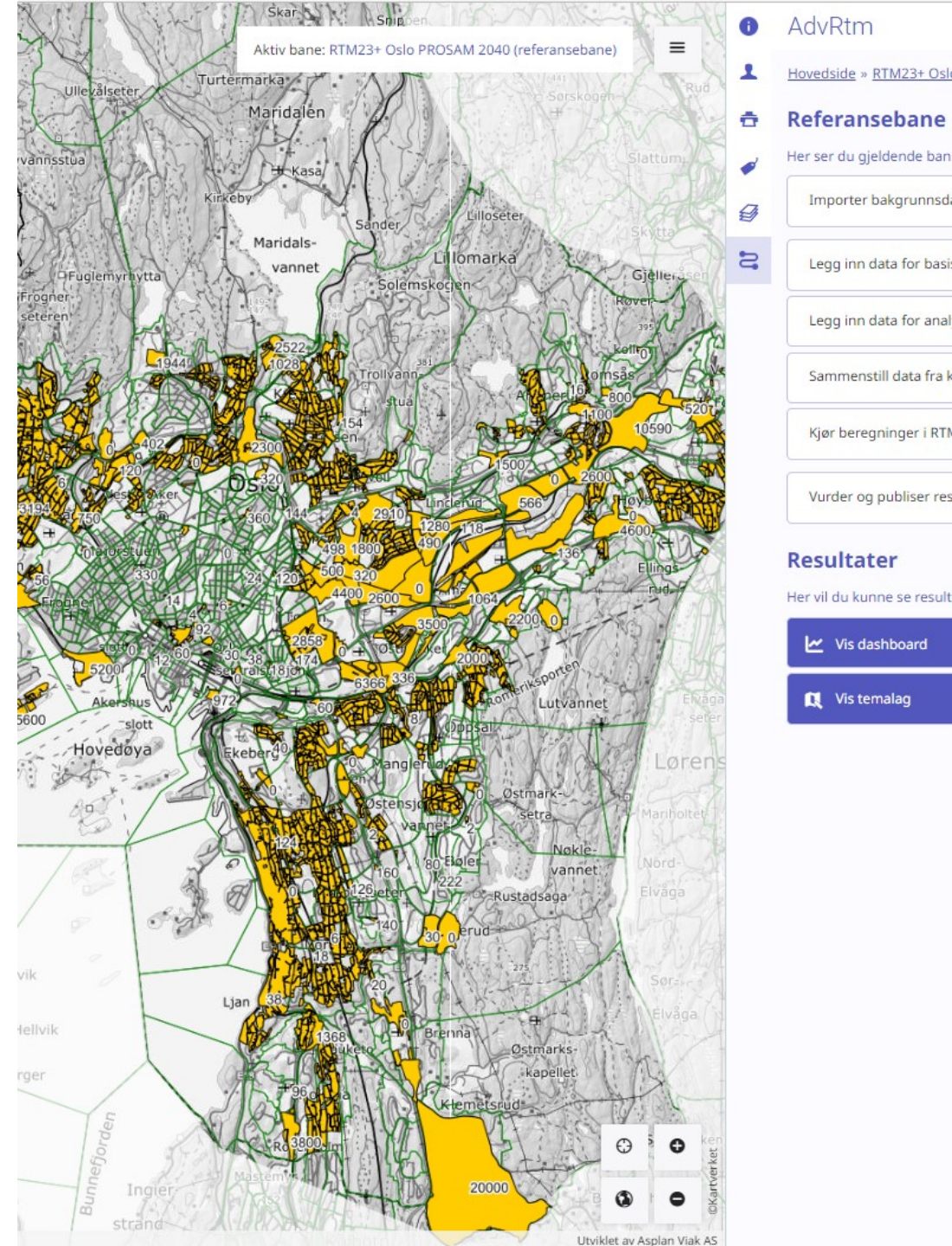

Hvordan vil bosatte, ansatte og besøk seg i kommunen sannsynligvis fordele seg i tråd med KPA?

Arealdataverktøy kan tas i bruk

- NTP faggruppe areal etablert fra 2022
- Bruk av ADV RTM i byområder når RTM skal brukes i utredninger
- Referansebane oppdateres hvert partallsår – nye tall for 2022
- Buskerudbyen og Nord-Jæren fikk midler i 2020 og vi har nå mulighet til å starte prosjekter
- Trondheimsområde og Osloområdet (PROSAM for RTM23+)

Kommunal- og distriktsdepartementet

Statens vegvesen

Jernbatedirektoratet

Nasjonale forventninger

Nasjonale forventninger
til regional og kommunal planlegging
vedtatt ved kongelig resolusjon 24. juni 2011

2011

Nasjonale forventninger til
regional og kommunal planlegging

Vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

2015

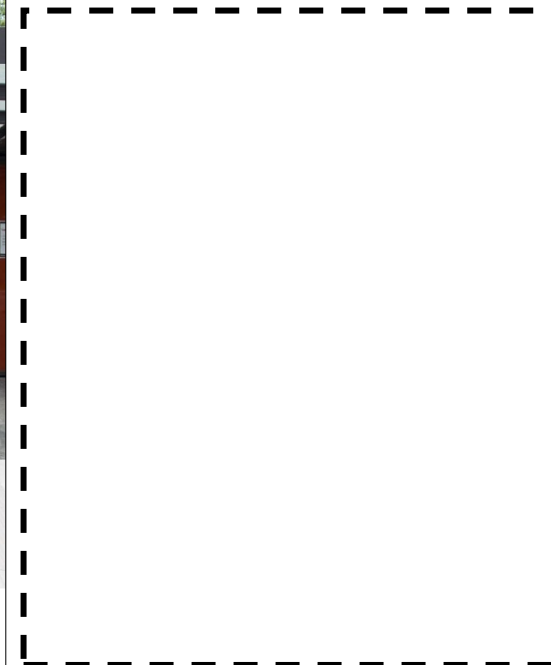
Nasjonale forventninger til regional
og kommunal planlegging 2019–2023

Vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

2019

2023

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Nasjonale forventningar si rolle i plansystemet

- Samlar regjeringa sine viktigaste føringar for planlegginga.
- Byggjer på vedteken politikk, men samlar ikkje alle føringar frå staten.
- Skal styrkje grunnlaget for samordning i planprosessane ved å vise dei viktigaste prioriteringane til regjeringa på planområdet for den komande perioden.
- Skal følgjast opp i all planlegging etter plan- og bygningslova og leggjast til grunn når staten deltek i planprosessane.
- Synkronisert med fylkeskommunane og kommunane sitt arbeid med planstrategiar for å styrkje samanhengen mellom nivåa.

ULIKE PLANUTFORDRINGAR

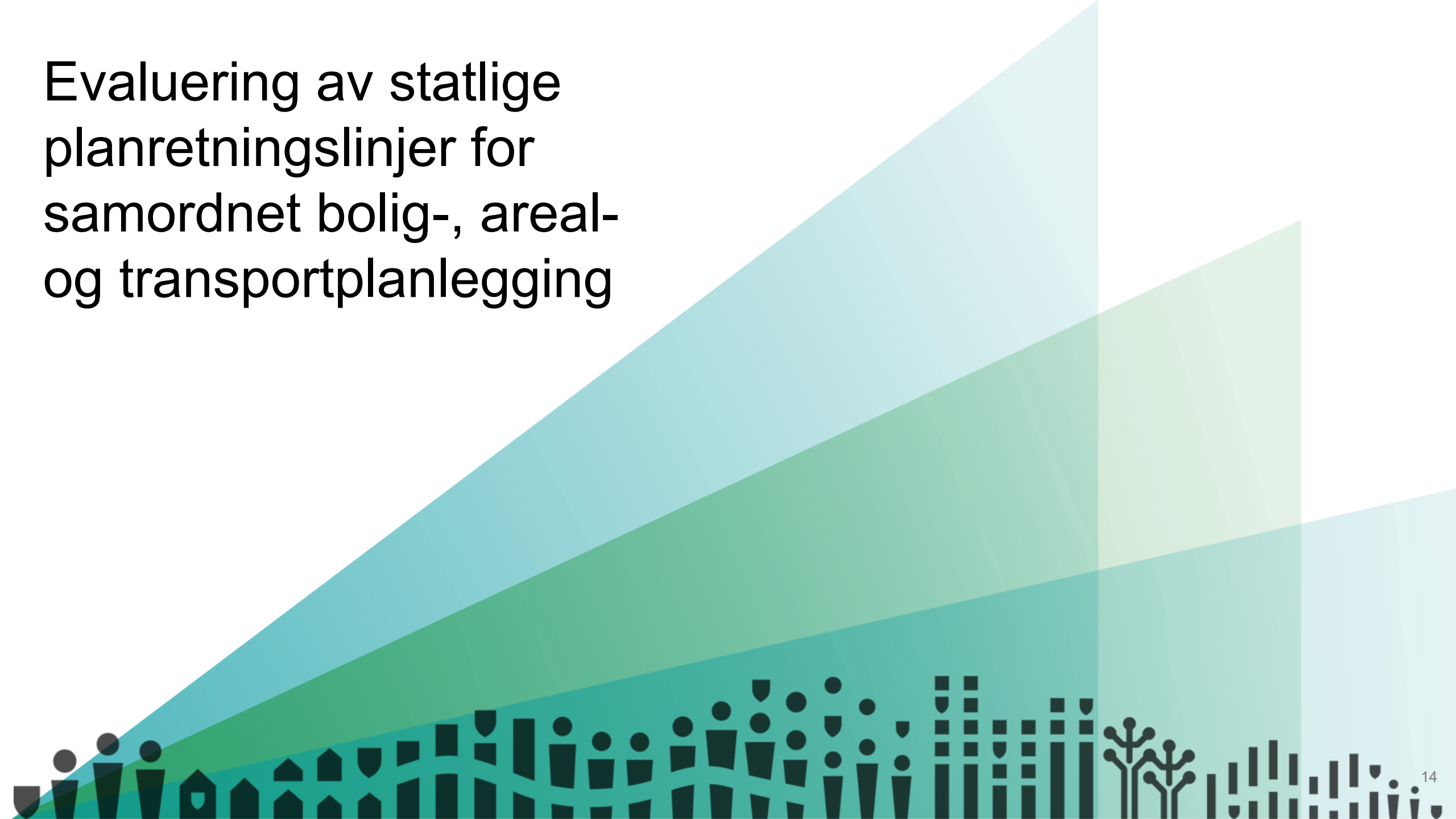

Innretting av nytt forventningsdokument

- Inndelinga av dokumentet tek utgangspunkt i fem perspektiv basert på Agenda 2030: Sosial, miljømessig og økonomisk berekraft, tryggleik og samarbeid.
- Eit viktig bakteppe er klima- og naturkrise, sosial ulikskap, demografiske endringar og stramare økonomi.
- Mykje av politikken står fast, men mellom anna grøn omstilling, jordvern, og samfunnssikkerheit får meir omtale.
- I kvart kapittel vil det bli vist til kva berekraftsmål forventningspunkta medverkar til å nå.

Evaluering av statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

I Hurdalsplattformen slås det fast at SPR-BATP skal evalueres for å:

- Sikre at det legges til rette for vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolkningsutvikling
- Sikre at planretningslinjene ikke bidrar til raskere nedbygging av dyrket mark.
- Identifisere og unngå tiltak som skaper økte sosiale og geografiske forskjeller.

7 hovedfunn

1. SPR-BATP har virket og virker godt som faglig bevisstgjøring, men middels godt som styringsmiddel.
2. SPR-BATP er i varierende grad nedfelt i regional areal- og transportplan. Det fungerer best der den er det.
3. SPR-BATP har fungert som planfaglig bevisstgjøring både hos offentlige myndigheter og i privat sektor.
4. SPR-BATP som styringsinstrument er en balanse mellom tydelighet og elasticitet. Elasticitet har kanskje gått på bekostning av tydelighet?
5. Tematisk har SPR-BATP i stor grad ivaretatt noen av hensynene, f.eks. kompakt byutvikling, men i mindre grad andre, f.eks. ivaretagelse av dyrket og dyrkbar mark, natur- og friluftsområder og av samfunnssikkerhet, klimatilpasning.
6. SPR-BATP har middels godt ivaretatt sosial bærekraft, dvs. hensyn til sosial utjevning, forebyggende helse, kulturelle og fysiske aktiviteter, friluftsliv, mm.
7. SPR-BATP ivaretar godt bykontekster, men er ikke tilstrekkelig tilpasset landkontekster

10 anbefalinger fra evalueringen

1. SPR-BATP må beholdes som virkemiddel i det norske plansystemet, men forbedres og oppdateres.
2. SPR-BATP bør gi tydeligere retning og vekting for å sikre konsistens, det bør legges mer vekt på tydelighet fremfor fleksibilitet
3. SPR-BATP bør være dypere forankret i FNs bærekraftsmål, og være et eksplisitt virkemiddel i klima- og naturpolitikken
4. SPR-BATP bør ta inn fritidsboliger og samfunnssikkerhet som tema, og ta ut kravet om høyere arealutnyttelse enn det som er typisk og formuleringene som åpner opp for spredt boligbygging i områder med lite utbyggingspress.
5. Retningslinjen må være kunnskapsbasert og robust over tid.

10 anbefalinger fra evalueringen

6. SPR-BATP bør gjennomgås for å styrke jordvernet, men formuleres slik at man samtidig unngår satellittutbygginger.
  7. Det bør være et krav at SPR-BATP nedfelles i regionale planer/interkommunal planer for areal og mobilitet.
  8. Det bør stilles tydeligere krav til dokumentasjon og kunnskapsgrunnlag i planprosesser, f.eks. arealregnskap, boligbehovsanalyser, fortettingsanalyser, stedsanalyser og klimagassbudsjett (ikke uttømmende)
  9. Det bør utvikles mer og bedre veiledning og flere verktøy i planleggingen, f.eks. gode eksempler på avveining og løsninger som ivaretar både høy tetthet og gode uteoppholdsarealer, løsninger som sikrer både kompakt byutvikling og ivaretagelse av støykrav samt avveining mellom ulike transportformer i sentrumsgater
10. SPR-BATP bør gjelde hele landet, men det bør vurderes å strukturere retningslinjene for ulike typer områder i landet, f.eks. en todeling:
- Del 1: Større byområder / områder med utbyggingspress og befolkningsmessig grunnlag for et godt kollektivtilbud og
  - Del 2: Områder med mindre eller lite utbyggingspress der det er behov for andre typer mobilitetsløsninger enn tradisjonell kollektivtrafikk

Veien videre

Målet med revisjonen er blant annet å følge opp Hurdalplattformen om å legge til rette for vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolkningsutvikling og at alle kommuner skal ha mulighet til å utvikle små og store lokalsamfunn. Jordvernet må også styrkes, og det må gjennom nye retningslinjer legges bedre til rette for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing i kommunene.

Du er her: [Forsiden](#) • [Dokument](#) ▾ • [Lover og regler](#) ▾ •

[Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging](#)

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Fastsatt ved kgl. res. av 26.09 2014, jf. plan- og bygningsloven av 27. juni 2008, § 6-2.

Retningslinjer | Dato: 26.09.2014

Opprinnelig utgitt av: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

[Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging \(pdf\)](#)

1. Hensikt

Hensikten med retningslinjene er å oppnå samordning av bolig-, areal- og transport-planleggingen og bidra til mer effektive planprosesser. Retningslinjene skal bidra til et godt og produktivt samspill mellom kommuner, stat og utbyggere for å sikre god steds- og byutvikling.

2. Virkeområde

Retningslinjene gjelder for planlegging i hele landet. Praktisering av retningslinjene må tilpasses regionale og lokale forhold.

Retningslinjene skal legges til grunn ved statlig, regional og kommunal

Lokalisering av handel og tenester etter pbl.

Framvekst av big box-butikkar

- Bransjeglidning: Utydeleg skille mellom ulike typar handel
- Stort varesortiment og behov for store lokale
- Lokalisering av handel langs trafikkstraumar
- Handelslekkasje
- Auke i personbiltrafikk
- Spillsituasjon mellom kommunar
- Uplanlagde stadar utan nødvendig infrastruktur

Digernes næringspark 2007 - 2020

Framvekst av netthandel

- Utfordrar både daglegvarer, faghandel og plasskrevjande handelskonsept.
- Showrooms
- Klikk og hent
- Tenester og opplevingar blir viktigare

Ekstern utgreiing

- Korleis blir handel og service lokalisert i dag?
- I kva grad blir nasjonale målsettingar oppfylt?
- Er det behov for regleverksendingar?

Kommunal og distriktsdepartementet

Lokalisering av handel og service

Styring gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven

November 2022

Kommunal- og
distriktsdepartementet